

Article lliurat per Miquel Adrover (Mallorca) de qui, anteriorment, hem rebut altres col·laboracions. Moltes gràcies per tot.

En català sempre...començant per nosaltres.

Ja estam que la situació de la nostre llengua no és la que voldríem que fos. Amb tot, m'agradaria que llegíssiu les declaracions que el lingüista gal·lès (segons informacions d'Internet, irlandès) senyor Crystal feia, recentment, a propòsit de la llengua catalana: que està més bé que no ens pensam. Molta gent acusa la immigració si el català no ha fet els progressos, com a llengua vehicular dels Països Catalans, que esperàvem ara fa devers vint anys. No hi estic d'acord, sobretot no estic d'acord amb les jeremiades que sovint ens arriben de la banda de Barcelona: "Ai, que això s'acaba", "Ja només som una mena de reserva índia", i tot per l'estil...

Mala cosa, l'autocompassió, sobretot si és excusa per a estar-se mans plegades. "Com que ho tenim perdut, no farem res". Ací, però, voldria assenyalar, amb tres exemples que podríem multiplicar quasi fins a l'infinit, la gran responsabilitat de molts de catalanoparlants (o sia, dels catalans curt i ras), en les dificultats que els nouvinguts topen per a integrar-se. Els tres casos són presos de la situació a Mallorca.

Exemple primer: Ara fa cinc dies, un professional del meu ram em diu que un home que treballa per a ell em voldria veure per comanar-me una feina. Hi vaig i el professional en qüestió, amic meu, pega un crit. *"Sebas, sal, que aquí hay un señor que quiere verte"*. En Sebas surt, es fan les presentacions. Jo, naturalment, li parl en català. Sorpresa: parla un català perfecte, jo diria que molt per damunt la mitjana del que se sent a Mallorca, acurat, triant els mots i les expressions, i amb una fonètica excel·lent. En una entrevista posterior entre en Sebas i jo, em diu que li agrada molt llegir en català. Té una dicció exemplar que molts de locutors de ràdio i televisió podrien prendre com a model.

El pare i la mare d'en Sebas immigraren a Mallorca fa anys i panys. I per bé que, segur, ell hi parla castellà, és catalanoparlant. Per quins set sous, doncs, el meu amic que li dóna feina persisteix i insisteix a parlar-li foraster? ("foraster" és com a Mallorca anomenam la llengua castellana). Per vici, crec jo, per una inèrcia inveterada.

Exemple segon: L'altra diassa, vaig a una patronal, a Ciutat (Palma, si voleu). Una jove rossa s'encarrega d'atendre els qui fan cua. Com que és castellana, tothom li parla castellà. Bé, dic que li parlen castellà per dir-ho de qualque manera, perquè sentir-los fa plorera..

M'arriba la tanda i m'hi adreç en català. Resposta inesperada: *"Por fin un mallorquín que me habla en catalán. Porque, a este paso, nunca llegaré a aprenderlo"*.

Exemple tercer. Aquest és pervers en màxim grau, a un grau escruixidor. Un d'aquells casos que tota la vida has tingut davant els ulls i, o no te n'adones, o només te n'adones a mitges. En solen esser protagonistes mallorquins als quals costa de parlar castellà. Ocorre sobretot a la Part Forana, o sia fora Ciutat.

Consisteix a no voler parlar català a persones, principalment andaluses, que fan esforços per integrar-se lingüísticament. Aquests tals fan befa de llur accent, se'n riuen si, com és d'esperar,

els surt qualche expressió o forma una mica baldufenca. Curt i ras, els descoratgen de parlar la nostra llengua d'una manera (i aquí hi ha perversitat) que els diu, ben clar i llampant: *"Per molt que t'esforcis a esser mallorquí, tanmateix no ho seràs mai. I no provis de parlar la nostra llengua perquè els teus esforços seran debades"*. Volem que entre un "foraster" i nosaltres hi hagi sempre una barrera que no tombi mai. Tu aquí, i nosaltres ací. (No cal dir que, aquests anys darrers, la immigració andalusa ha estat substituïda quasi completament per la d'altres països: en aquest cas, la situació és molt diferent. Un altre dia en podríem parlar).

Aquest tercer exemple és particularment revoltant. Val a dir que, sortosament, entre els joves no és tan freqüent. Fa un parell d'anys, un andalús establert a Mallorca em deia: *"Què és que volen: que siguem sempre forasters?"*.

El fet, doncs, que gent mallorquina passi automàticament al castellà quan l'interlocutor és parlant d'aquesta llengua té dues causes principals: 1) Una actitud de submissió inveterada pel que fa a la llengua i a altres aspectes de la nostra identitat ("Sí, bwana"). 2) Un particularisme estúpid i pernicios que refusa la integració dels nousvinguts: "Foraster ets i foraster seràs. Mai no seràs un mallorquí. No t'admetrem mai dins el nostre grup".

Per molt paradoxal que pugui semblar, aquestes dues formes de conducta són concomitants i complementàries.

I jo ho vull denunciar enèrgicament.

Miquel Adrover, Mallorca, octubre 2007

Editat per primera vegada a la Llettra 17 (1 novembre 2007)
